

A Fővárosi Ítéltábla a Sárhegyi és Társai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Sárhegyi Zoltán ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Fülöp és Társa Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Fülöp László ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen sajtó-helyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2018. március 21. napján kelt 18.P.20.809/2018/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesnek az alperes által szerkesztett ... című hetilap ...-i lapszámában ... címmel közreadott cikkben megjelent közlések miatt előterjesztett sajtó-helyreigazítás iránti kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a ...-nek 15 nap alatt 38.100 forint perköltséget.

Ítéletének indokolásában ismertette az Smtv. 12. § (1) és (2) bekezdéseit, a Pp. 495. § (1) bekezdését, 495. § (2) bekezdését, 496. § (1) bekezdését, 498. § (1) bekezdését, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (E-ügyintézési törvény) 9. § (1) bekezdés b) pontját, a Pp. 608. § (1) bekezdését.

Rámutatott arra, hogy a Pp. 495. § (1) bekezdése értelmében a helyreigazítási kérelmet írásban kell előterjeszteni. A felperes kérelmét 2018. január 29. napján e-mailben küldte meg az alperesnek. Az állandó bírói gyakorlat szerint az e-mail útján továbbított helyreigazítási kérelem akkor felel meg az írásbeliség követelményének, ha azt fokozott biztonságú elektronikus aláírással látják el. A keresetlevél mellékleteként csatolt e-mail azonban nincs ellátva fokozott biztonságú elektronikus aláírással, így az írásbeliség követelményének nem felel meg, joghatás kiváltására nem alkalmas. A Pp. 495. § (1) bekezdése szerinti előzetes eljárás tehát szabályszerűen nem került lefolytatásra, a sajtó-helyreigazítási per megindításának jogszabályban meghatározott előfeltétele hiányzik.

Megjegyezte, hogy az előzetes eljárás szabályszerű lefolytatása esetén elsődlegesen azt kellett volna vizsgálnia, hogy a felperes rendelkezik-e keresetösségi joggal. Utalt a Pp. 495. § (1) bekezdésére és a PK 13. számú állásfoglalás I. pontjában foglaltakra, megállapítva, hogy a harmadikként

sérelmezett közlés nem a felperesre, hanem ... projektvezetőre vonatkozik. A tekintetben pedig, hogy ... tett-e a cikkben szereplő tartalommal kijelentést, a felperest keresetösségi jog nem illeti meg.

A Városliget megújításáról és fejlesztéséről szóló 2013. évi CCXLII. törvény 1. § (1) bekezdése szerint a Budapest, XIV. kerület ... helyrajzi számú ingatlan az államot, Budapest Főváros Önkormányzatát és Budapest Főváros XIV. kerület Zugló Önkormányzatát megillető tulajdoni hányada a törvény erejénél fogva mint közfeladat ellátásához szükséges terület ingyenesen, a törvény hatálybalépésétől számított 99 éves időtartamra az állam 100%-os tulajdonában álló felperes neve vagyonkezelésébe kerül. A törvény értelmében tehát a felperes a városligeti ingatlan kezelője, az ott végzett beruházások megvalósítója. A Ligetben megvalósított beruházás jogi háttéréről tájékozott olvasók részére az írásból a felperes egyértelműen beazonosíthatóvá vált, a jogsértés megállapításához pedig elegendő, ha csak szűkebb, akár szakmai, vagy egyéb érdekeltségi körben vált lehetővé a sajtóközléssel érintett személy felismerése. A cikk utal továbbá a ... Facebook oldalra, melynek névjegy rovatában feltüntetésre került a ... honlap, amelyen a felperes is megjelenik: az oldalról letölthetőek például a felperes által a beruházás megvalósítása érdekében kötött egyes szerződések. Az elsőként és másodikként sérelmezett közlések vonatkozásában tehát a felperes keresetösségi joggal rendelkezik.

Erre tekintettel - az előzetes eljárás szabályszerű lefolytatása esetén - ezen kijelentések érdemi vizsgálatát kellett volna elvégeznie.

Rámutatott arra, hogy az alperes által hatálytalanul előterjesztett ellenkérelem mellékleteként csatolt bizonyítékok az ítékezés alapjául elfogadhatók. A Pp. 498. § (1) bekezdésében, az E-ügyintézési Törvény 9. § (1) bekezdés b) pontjában, a Pp. 608. § (1) bekezdésében, valamint 497. § (2) és (3) bekezdésében írtak alapján arra mutatott rá, hogy az alperes által a hatálytalan ellenkérelemhez csatolt bizonyítékok, a látványtervek és fényképfelvételek nem osztják az ellenkérelem jogi sorsát, azok hatályosan kerültek előterjesztésre.

A másodikként sérelmezett „A ... nevezett építmény tetejét például zöldre festették a rajzon - talán árnyat adó moha lesz rajta -, így ott nem is kétséges a zöld felület nagybővítése” közlés tekintetében arra mutatott rá, hogy a felperes nem vitatta, miszerint az alperes által csatolt látványterv a ligetben építendő egyik épületet ábrázolja. A cikk mondanivalója szempontjából nem volt jelentősége annak, hogy a ..., vagy a ... látványterveiről van-e szó. A közlés annyiban megfelelt a valóságnak, hogy a Ligetben építendő egyik épület tetejét zöldre festették a rajzon, az abban való lényegtelen tévedés, hogy ez pontosan melyik épület, nem szolgálhat sajtó-helyreigazítás alapjául. A mondat további részei véleménynyilvánításnak minősülnek, mivel - a bizonyíthatósági teszt alkalmazása alapján - azok valóságtartalma nem igazolható.

Az elsőként sérelmezett „Amíg a digitális dizájnterveket nézegeti, nem is hallja a fűrész hangját, amint kétszáz éves platán, fűz, juhar, kőris és egyéb fákat, mahóniákat és magyalokat tarolnak le, mókusokat és más kisállatokat tesznek hajléktalanná, a tojásból alig kikelt, csupasz madárfiókák zuhannak le és zúg a gép tovább, vágna, vágna és vágna.” közlés tényállítása. A felperes ugyanakkor nem vitatta, hogy a ligetben fák kerültek kivágásra. A cikk egészének mondanivalója alapján a kivágott fák fajtájának nem volt jelentősége, ezért az abban való tévedés lényegtelen. A fakivágás velejárója a fákon lakó állatok fészkének, odújának megsemmisülése, az állatok pusztulása. Az alperes csatolta azokat a fényképfelvételeket, amelyeken elhullott madárfiókák, illetve a kivágott fába vajt odúk láthatóak. Erre tekintettel ezen közlés valótlanságát sem látta megállapíthatónak.

A Pp. 83. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen annak részbeni megváltoztatását és az alperesnek az alábbi helyreigazító közlemény közzétételére való kötelezését kérte: „Helyreigazítás: A ... -i számában közölt ... című cikkünkben valótlanul állítottuk az alábbiakat:

- Valótlanul állítottuk, hogy „Amíg a digitális dizájnterveket nézegeti, nem is hallja a fűrész hangját, amint kétszáz éves platán, fűz, juhar, kőris és egyéb fákat, mahóniákat és magyalokat tarolna le, mókusokat és más kisállatokat tesznek hajléktalanná, a tojásból alig kikelt, csupasz madárfiókák zuhannak a földre és zúg a gép tovább, vágnak, vágnak és vágnak.”

- Valótlanul állítottuk, hogy a ... nevezett építmény tetejét például zöldre festették a rajzon - talál árnyat adó moha lesz rajta -, így ott nem is kétséges a zöldfelület nagyobbodása.”

A valótlan tényállításokat elnézést kérünk.”

Kérte az alperes első- és másodfokú perköltségben marasztalását is.

Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítására tett indítványt.

A másodfokú bíróság által gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (1) bekezdése, 369. § (3) bekezdés a), c), d) és e) pontjaiban jelölte meg.

Előadása szerint a helyreigazítási kérelmét 2017. január 29. napján elektronikus levél formájában küldte meg az alperesnek.

A Pp. 495. § (1) bekezdés alapján a helyreigazítási kérelmet írásban kell előterjeszteni, a PK 13. számú állásfoglalás szintén írásban közölt iratról rendelkezik. Sem a Pp., sem az állásfoglalás nem határozza meg az írásbeliség fogalmát, más jogszabály sem írja elő kötelezően, hogy a sajtó-helyreigazítási kérelem - elektronikus úton való előterjesztés esetén - kizárólag akkor válthat ki joghatást, ha azt fokozott biztonságú elektronikus aláírással látták el. Kérelméből egyértelműen kitűnik, hogy az kitől származik, ki és milyen minőségben igényel helyreigazítást. A Pp. 495. § (1) bekezdése szerinti előzetes eljárás tehát szabályszerűen került lefolytatásra. Jogszabály nem kötelezi arra, hogy rendelkezzen olyan rendszerrel, amely lehetővé teszi a dokumentumok fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátását. Az alperes sem a hatálytalanul előterjesztett ellenkérelmében, sem a tárgyaláson szóban nem vitatta azt, hogy hozzá joghatályosan helyreigazítási kérelem érkezett.

Az elsőfokú bíróság sem a perfelvételi szakaszban, sem az érdemi tárgyaláson, sem a szóban kihirdetett ítéletében nem utalt arra, hogy a per alapjául szolgáló előzetes eljárás szabálytalanul került lefolytatásra. Mindezekből arra lehet következtetni, hogy ezt a tény utólag, hivatalból vette figyelembe. Ezzel pedig megsértette a Pp. 237. §-ában és 266. § (2) és (4) bekezdésében foglalt szabályokat, továbbá a Pp. 2. §-ában és 6. §-ában rögzített alapelveket.

Az elsőfokú bíróság ítélete 7. oldalának második bekezdésében a Pp.-vel ellentétes megállapításokat tett, azokból téves következtetéseket vont le. Jogi képviselővel eljáró félként az E-ügyintézési törvény 9. § (1) bekezdés b) pontja alapján elektronikus ügyintézésre kötelezett. A Pp. 608. § (1) bekezdésében és 497. § (3) bekezdésében foglaltak alapján az alperesnek az érdemi ellenkérelmét és az ahhoz kapcsolódó mellékleteket 3 nappal a tárgyalás előtt kellett volna benyújtania az elsőfokú bírósághoz elektronikus úton. Ezen határidő elteltét követően az ellenkérelem és annak mellékletei

hatályosan nem terjeszthetők elő. Az alperes a 3 napos határidőt nem tartotta be. Az ellenkérelem és annak mellékletei összetartoznak, osztják egymás jogi sorsát, tekintettel arra, hogy egyiket a másik nélkül nem lehet teljeskörűen értelmezni. Ennek alátámasztására hivatkozott a Pp. 114. § (2) bekezdésében, 200. §-ában, 171. §-ában foglaltakra, utalt továbbá az 1/2010. (XI. 8.) Közigazgatási-Polgári Jogegységi határozatban írtakra.

Álláspontja szerint az alperes sem bizonyította, hogy a csatolt fényképfelvételek a Városligetben készültek. Az elsőfokú bíróság ítélete ez okból is megalapozatlan.

Leszögezte, hogy fellebbezése az első két sérelmezett közléssel kapcsolatos elsőfokú bírósági megállapítások ellen irányul.

Az elsőként sérelmezett közlés egyértelműen valótlan. A valóság az, hogy a ... megvalósítása során egyetlen történeti értékű, évszázados korú fát sem vágtak ki.

A másodikként sérelmezett közlés tekintetében arra mutatott rá, hogy a ... tetejét egyetlen látványterven sem színezték zöldre, és a kiviteli tervekben sem szerepelnek zöld színű tetőelemek. A ... megvalósításával elérendő zöldfelület növekmény nem az épületek „zöldtetői” adják, hanem érdemi biológiai aktivitású bővítések a parkon belül. Nem lényegtelen, hogy a hatálytalanul csatolt kép mely ingatlan látványterveit ábrázolja. Az, hogy a kifogásolt szöveg további részei véleménynek minősülnek, kellően nincs alátámasztva.

A PK 14. számú állásfoglalás alapján az alperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy az általa közölt tényállítások valósak, ezen kötelezettségének azonban nem tett eleget.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 380. §-ában megjelölt, az elsőfokú ítélet kötelező hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem észlelt.

Nem megalapozott a felperesnek a Pp. 369. § (1) bekezdésére és 369. § (3) bekezdés a), c), d) és e) pontjaira alapított hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezi kérelme sem.

A sajtó-helyreigazítási perben eljáró bíróságnak feladata annak vizsgálata, hogy az előzetes helyreigazítási eljárás lefolytatására szabályszerűen került-e sor, hiszen ennek hiányában a felperes sajtó-helyreigazítási keresete sem lehet alapos.

A rendelkezésre álló adatokból megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság ezt a vizsgálatot lefolytatta, ennek során azonban eljárási szabályt sértett, amikor - a Pp. 237. § (3) bekezdés b) pontjában és 266. § (4) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére - nem tájékoztatta a feleket az általa hivatalból figyelembe vett tényről, mely szerint a felperes által e-mailben előterjesztett előzetes helyreigazítási kérelem nincs ellátva fokozott biztonságú elektronikus aláírással. A Fővárosi Ítéltábla megállapítása szerint azonban ez a lényeges eljárási szabályszegés az ügy érdemére nem hatott ki, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, az elsőfokú eljárás megismétlésére, vagy kiegészítésére nincs szükség. (Pp. 381. §)

A Pp. 373. § (4) bekezdése értelmében, ha az elsőfokú bíróság a felekkel előzetesen nem közölte az ítéletben hivatalból figyelembe vett tény, vagy a felektől eltérő jogszabály értelmezését, illetve a kérelemtől jogszabály alapján való eltérési szándékát, a fél a fellebbezésben, a csatlakozó fellebbezésben, vagy a fellebbezési ellenkérelemben ezzel összefüggő kereset, illetve ellenkérelem-változtatással élhet, utólagos bizonyítást ajánlhat fel.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság tájékoztatásának hiányára hivatkozott ugyan, utólagos bizonyítást azonban nem ajánlott fel annak igazolására, hogy az előzetes helyreigazítási

kérelmét tartalmazó e-mail fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátva küldte meg az alperes részére. A perben rendelkezésre álló, 2018. január 29-i e-mail utal egy 2018. január 12-i „helyesbítési kérelemre” is, a felperes azonban ezt érintően sem tett olyan előadást, hogy ez a felhívás az írásbeliség fenti követelményének megfelelt volna. Ennek megfelelően pedig az elsőfokú bíróság eljárási szabályszegése az ügy érdemére nem hatott ki.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem volt szükség, a másodfokú bíróság - a Pp. 382. § (1) bekezdésében írtak szerint - az ügy érdemében döntött. Felülbírálati jogkörét a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem korlátai között gyakorolta a Pp. 370. § (1) bekezdésének megfelelően.

A Pp. 495. § (1) bekezdése szerint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló törvény szerinti helyreigazító közlemény közzétételét az érintett személy, vagy szervezet az általa vitatott közlemény közzétételétől számított 30 napos jogvesztő határidőn belül írásban kérheti a médiaszolgáltatótól, a sajtótermék szerkesztőségétől, vagy a hírügynökségtől. A perbeli esetben a felperes előzetes helyreigazítási kérelme e-mailben került megküldésre az alperes részére. Az e-mail fokozott biztonságú elektronikus aláírással nincs ellátva. A 2001. évi XXXV. törvény (Eat.) 4. § (1) bekezdése alapján egyértelmű és következetes bírói gyakorlat alakult ki abban a tekintetben, hogy az e-mail útján továbbított helyreigazítási kérelem csak akkor felel meg az írásbeliség törvényi követelményének, ha azt fokozott biztonságú elektronikus aláírással látják el. Az Eat.-ot az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény (E-ügyintézési törvény) 121. § (1) bekezdés a) pontja 2016. július 1-jével hatályon kívül helyezte. Az új jogszabályi környezet azonban az elektronikus úton előterjesztett kérelmek vonatkozásban - az írásbeliség kritériumainak való megfelelésség szempontjából - változást nem hozott.

Az új Ptk. 6:7. § (2) bekezdése szerint ha egy törvény eltérően nem rendelkezik, a jognyilatkozat akkor minősül írásba foglaltnak, ha jognyilatkozatát a nyilatkozó fél aláírta.

A (3) bekezdés szerint írásba foglaltnak kell tekinteni a jognyilatkozatot akkor is, ha annak közlésére a jognyilatkozatban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas formában kerül sor.

Az E-ügyintézési törvény 1. § 22. pontja szerint fokozott biztonságú elektronikus aláírás az eIDAS rendelet 3. cikkének 11. pontja szerint aláírás. A belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és bizalmi szolgáltatásokról, valamint az 1999/93/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 910/2014/EU rendelete (eIDAS) 3. cikk 11. pontja szerint fokozott biztonságú elektronikus aláírás az olyan elektronikus aláírás, amely megfelel a 26. cikkben meghatározott követelményeknek.

Az eIDAS rendelet 26. cikke értelmében pedig a fokozott biztonságú elektronikus aláírásnak az alábbi követelményeknek megfelelnie:

- a) kizárólag az aláíróhoz köthető,
- b) alkalmas az aláíró azonosítására,
- c) olyan elektronikus aláírás létrehozásához használt adatok felhasználásával hozzák létre, amelyeket az aláíró nagy megbízhatósággal, kizárólag saját maga használhat,
- d) olyan módon kapcsolódik azokhoz az adatokhoz, amelyeket aláírtak vele, hogy az adatok minden későbbi változása nyomon követhető.

Az elektronikus aláírás olyan kriptográfiai kódolási eljárás, amelynek segítségével joghatás kiváltására alkalmas, akár a kézzel írott aláírással, vagy a közjegyző előtt tett aláírással egyenértékű, bizonyító erejű dokumentum hozható létre a hatályos jogszabályok szerint. Az elektronikus levélben érkezett helyreigazítási kérelem vonatkozásban fontos garanciális követelmény az, hogy annak tartalma és a jogosulttól való származása kétséget kizáróan megállapítható legyen. A hitelesség hiánya azt jelenti, hogy a dokumentum nem alkalmas az akaratnyilatkozat megtételének, valódiságának és tartalma változatlanlanságának, hamisítatlanságának kétséget kizáró bizonyítására.

A fenti jogszabályi rendelkezések egybevetéséből megállapítható, hogy a korábbi szabályozással lefektetett követelményeket az új szabályozás nem írta felül. A Ptk. 6:7. §-a az írásbeliség minimum követelményeit rögzíti, az elektronikus okirat vonatkozásában a feltétel az, hogy a jognyilatkozat közlésére az abban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjában azonosítására alkalmas formában kerüljön sor, azaz annak valódisága és hamisítatlansága igazolható legyen. A valódiság és a hamisítatlanság követelményének pedig az elektronikus okirat akkor felel meg, ha az E-ügyintézési törvény. 1. § 22. pontjában foglalt - az abban felhívott eIDAS rendelet 3. cikk 11. pontjában, illetve 26. cikkében írtaknak megfelelő - fokozott biztonságú elektronikus aláírással látták el. Írásba foglaltnak tehát csupán a fokozott biztonságú aláírással ellátott elektronikus irat minősül és csak ennek alkalmazásával tehetők meg érvényesen elektronikus úton az írásbeli alakhoz kötött nyilatkozatok. Ennek megfelelően indifferens az, hogy az alperes az e-mail megérkezését, átvételét elismerte-e, vagy sem, hiszen az e-mail az írásbeliség követelményének nem felelt meg.

A fél érdekei akkor sem sérülnek, ha a fokozott biztonságú elektronikus aláíráshoz szükséges technikai feltételekkel nem rendelkezik, hiszen helyreigazítási kérelme a megadott határidőn belül postai úton vagy kézbesítő útján is eljuttatható a sajtószervhez. A jogszabályban meghatározott 30 napos határidő pedig elegendő a postai kézbesítés esetleges hibáinak, hiányosságainak kiküszöbölésére is.

A fent kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás eredménye okszerűtlennek nem minősíthető, a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetés nem vonható le, az elsőfokú bíróság mérlegelési jogkörben döntést nem hozott, ezért felülmérlegelésre nincs lehetőség.

Tekintettel arra, hogy a felperes fellebbezésében nem ajánlott fel utólagos bizonyítást annak igazolására, hogy az e-mailben megküldött előzetes helyreigazítási kérelmet fokozott biztonságú elektronikus aláírással látta el, vagy az postai úton szabályszerűen kézbesítésre került, a másodfokú bíróság ezen tény megállapítására bizonyítást lefolytatni nem tudott.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 382. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, az alperes pernyertes lett. A Pp. 81. § (5) bekezdése szerint ugyanakkor a jogi képviselővel eljáró fél a perköltségét kizárólag jogszabályban meghatározott költségjegyzék előterjesztése útján számíthatja fel. Amennyiben a jogi képviselővel eljáró fél költséget kíván érvényesíteni, a költségjegyzéket csatolni kell abban az esetben is, ha a költséget az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással számítja fel. A felperes a másodfokú eljárásban a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletben foglaltakra alapítottnak kívánt költségigényt érvényesíteni, a jogszabályban megjelölt költségjegyzéket azonban nem terjesztett elő, ezért a Fővárosi Ítéltábla a felperest az alperes részére perköltség megfizetésére nem kötelezte.

A felperes fellebbezésével egyidejűleg az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján számított 48.000 forint összegű fellebbezési eljárási illetéket leróta, így annak viseléséről rendelkezni nem kellett.

, 2018. szeptember 18.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.
előadó bíró

Kepesné dr. Bekő Borbála s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő